

Ekitabo kya Danyeri - Omuwendo Gwa Makumi Atano

ක්‍රිස්තු දානියෙලේ 8 හි අනාගතවක්තීමය රහස් වීචර කිරීම: ප්‍රේමෝනිගේ
ප්‍රකාශනය

Jeff Pippenger
2024-01-14

Mu kitabo cya Daniyeli igice cya munani, Daniyeli ahabwa iyerekwa ry’ubwami buvugwa mu buhanuzi bwo muri Bibiliya, hanyuma nyuma y’ibyo akumva ikiganiro cyo mu ijuru giserukirwa n’ikibazo n’igisubizo.

Mbula ayi kumvwa muntu umwe waatambwilwe bu wawezelu, waakamba; kabili wawezelu umbi waambile kuli ulya wawezelu waakambile ati, Mpaaka lilali ukumwenwa kwa pa mulandu wa litapilo lya cila bushiku, ne cibi icya kuletela ubuyanga, pakuti conse fibili, incende ya mushilo ne nkambi, fitampulwe ku makasa? Kabili ambile kuli ine ati, Uku fika ku mazuba amakana yabili na myanda itatu; elyo incende ya mushilo ikasangululwa. Danieli 8:13, 14.

یراید رت یکئنه میهدراوچ و هدزئیس یناکهته یائی و ، نهدهد ناشین نه میهد و هی مهکهی یتهی یئ مدزاوهد یشو وود و ، نواردرئ گرهو «ن دربال» کهو نایکوودرهه مک ادی ربی ع یزاوای ج یشو وود هل کهو . نه کهو اهوره ادشیلای ناد یتشه یشهب هل ، نواردرئ گرهو «اگزوریپ» کهو نایکوودرهه مک یربی ع یزاوای ج اهوره ادشیلای ناد یشو وود هل کهو نایکوودرهه مک نه یربی ع یزاوای ج یشو وود .

Maana ya maneno mawili yaliyotafsiriwa kuwa “kuondoa,” wanatheolojia wa Waadventista hubisha kwamba yote mawili yanapaswa kueleweka kuwa na maana ya “kuondoa.” Maana ya maneno mawili yaliyotafsiriwa kuwa “patakatifu,” wanatheolojia wa Waadventista hubisha kwamba yote mawili yanapaswa kueleweka kuwa “patakatifu pa Mungu”; na maana ya maneno mawili yaliyotafsiriwa kuwa “maono,” wanatheolojia wa Waadventista, kwa mara nyingine tena, hufumbia macho tofauti zilizopo kati ya maneno hayo mawili. Tofauti hiyo ilikuwa ya umuhimu wa kutosha kwa Danieli hata akatumia kwa makusudi maneno mawili ya Kiebrania yaliyo tofauti sana; kwa hiyo, yapasa sisi kuitambua na kuishikilia tofauti hiyo. Neno “maono” katika mstari wa kumi na tatu ni neno la Kiebrania “chazon,” nalo maana yake ni ndoto, ufunuo, au kauli ya kinabii—yaani, maono.

یزاوای ج یشو وود یتهی ارهنئون موهئ مألهب ، تئد راج ده «نین یب» یشو ادلای ناد یمهتشه یناشو هل وود ناشاپ ، موهی ارزؤد ادکهی یتهی یئ هل اهوره ، هیه ادهدزئیس یتهی یئ هل مک ، «نؤزاخ» . تاکهد یربی ع و مدقهح ، هدزاپ یناکهته یئ هل شیکئ راج و ، ادهدزئیس یتهی یئ هل ناموگئب ، ادوود یتهی یئ هل راج یشو یمه راج توهح ، هووتاه ادلای ناد یمهتشه یشهب هل «نین یب» یشو یمراج ده وهل . ادشهب و تسیب . تئشخبدهد «کئین یب» یاتاو ییهداس هب مک ، «نؤزاخ» .

하나님의 말씀 다니엘서 제8장에서 “환상”이라는 말이 나머지 세 차례 나타나는 곳에서는, 그것이 히브리어 “마레”(march)인데, 그 뜻은 광경, 혹은 나타남이다. 제8장에서 히브리어

“마레”(mareh)는 또한 한 차례 “환상”으로가 아니라 “나타남”으로 번역되어, 그 말의 뜻을 더욱 정확하게 밝혀 준다. 다니엘은 어째서 뜻이 매우 가까워 번역자들이 동일한 단어로 취급할 만큼 유사한 두 히브리어 단어를 사용하였는가? 이것이 중요한 문제인가?

“Mu ndongosolo yiliyose iri mu lizwi lya Mulungu muli malo mwene, na cishininkisho cilicose cili na kupindula kwaco. Kabili nyumba yonse iyo, mu mapange na mu kupangilwa kwayo, ilapela ubunte ku Mwandishi wayo. Cakulengele ca musango uyu takwaba mano nangu cimo kano ayo ya Uwa Muyayaya ayo yanga cita ukucitontonkanishapo nangu ukucipanga.” Education, 123.

Bersiva pirsâ duyemîn Erê ye, ku bi rastî girîng e çima Daniyêl wê cihêkirinê kir; lewma ev dibe berpirsiyariya xwendekarê pêxemberiyê ku bikole û bigihîje têgihîştina pirsâ yekem, ya ku dipirse çima Daniyêl wê cihêkirinê kir. Cihêkirinên ku wî di derbarê peyva ku wek “pîrozgeh” hatiye wergerandin, û peyva ku wek “rakirin” hatiye wergerandin kirine, encamên ebedî hene; ji ber vê yekê, çima kesek ji bo peyva ku wek “dîtin” hatiye wergerandin, girîngiyek kêmtir hêvî bike? “Her rastî” di “peyva Xwedê” de “bandora xwe” heye, û bandorê li ser “avahiya” pêxemberiyê dike, û li ser bicihanîna pêxemberiyê dema ku ew “tê pêkanîn.”

Batangiye kuzirikana ijambo “iyerekwa,” mu gice cya munani, “ukuri” gufitanye “isano” n’ubuhamya bwa Daniyeli, ni ukumenya uwari we wasubije ikibazo cyo muri Daniyeli 8:13 ati: “Kugeza ku minsi ibihumbi bibiri na magana atatu; maze ubuturo bwera buzahumanurwa.”

Hali nne zipo ambazo zina “uhusiano” wa moja kwa moja na Danieli sura ya nane, ambazo ninakusudia kuzishughulikia. Moja ni kwamba maono ya Mto Ulai yametambuliwa kuwa unabii kwa siku za mwisho, na pia ni ishara ya “maarifa” ya kitabu cha Danieli ambayo “yalifunguliwa” katika “wakati wa mwisho” mwaka wa 1798.

“ŋwêlê onŋwê á la kélêkênjî á Biblíya ya Nzâmbi. Kêşê Danieli na Emoniseli á Yowana basembele í tá á nzô á kélêkênjî kole kuluta ndenge etómo na lisoló lya mosála wetu. Tózali na likoki lya koloba moke na makambo mosusu na ntina ya bokonzi bwa Roma mpe bopápa, kasi esengeli tóbétisa likebi na makambo batikámi mpe bantoma bakomáki na nse ya mpemelo mwa Molimo mwa Nzâmbi. Molimo Mosantu abongisaki makambo bongo, ezala na kopesama kwa esakweli to na makambo matalisamaki, mpo na koteya ete mozalisi mwa moto asengeli kobombama, kozalaka ya komonana te, abombama kati na Klisto; mpe Nkolo Nzâmbi wa likoló ná mobeko mwa Ye basengeli kotombolama.

“Danyeli kitabu usome. Uite, hatua kwa hatua, historia ya falme zilizowakilishwa humo. Waangalie watu wa serikali, mabaraza, majeshi yenye nguvu, nawe uone jinsi Mungu alivyotenda ili kuishusha kiburi cha wanadamu, na kuutupa utukufu wa kibinadamu mavumbini. Mungu peke yake ndiye anayeonyeshwa kuwa mkuu. Katika maono ya nabii anaonekana akimwangusha mtawala mmoja mwenye nguvu na kumsimamisha mwingine. Anafunuliwa kuwa Mfalme wa ulimwengu wote, aliye karibu kuusimamisha ufalme Wake wa milele—Mzee wa siku, Mungu aliye hai, Chimbuko la hekima yote, Mtawala wa wakati uliopo, Mfunuaji wa wakati ujao. Soma, nawe uelewe jinsi mwanadamu alivyo maskini, alivyo dhaifu, alivyo wa muda mfupi, alivyo mwenye kukosea, alivyo na hatia, anapoinua nafsi yake kuelekea ubatili.

Roho Mtakatifu kupitia Isaya anatuelekeza kwa Mungu, Mungu aliye hai, kuwa ndiye kitu kikuu cha kuangaliwa—kwa Mungu kama alivyofunuliwa katika Kristo. “Kwa maana tumezaliwa mtoto, tumepewa mwana; na mamlaka yatakuwa juu ya bega lake; na jina lake litaitwa Ajabu, Mshauri, Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, Mfalme wa Amani” [Isaya 9:6].

“E mukua o Daniel i nyendete kuuma kwa Ngai waheaniwe muno niundu wa matuku maya ma mwisho. Kĩrora iria onire arĩ kũu mĩrĩrĩ ya Ulai na Hiddekel, mĩto minene ya Shinari, rĩu nĩ irĩa igũrũrĩrwo irĩ kũhingũrĩrwo; na meciiria mothe marĩa meeranĩrwo nĩmakinya gũkũrũka mũno rĩa rĩa.”

“Mutale kuumuno kwa taifa la Wayahudi wakati unabii wa Danieli ulipotolewa. Waisraeli walikuwa utumwani, hekalu lao lilikuwa limeharibiwa, na huduma ya hekaluni ilikuwa imesitishwa. Dini yao ilikuwa imejikita katika sherehe za mfumo wa dhabihu. Walikuwa wamefanya maumbo ya nje kuwa ya umuhimu mkuu kabisa, hali wakiwa wamepoteza roho ya ibada ya kweli. Huduma zao zilikuwa zimeharibiwa kwa mapokeo na desturi za kipagani, na katika kutekeleza ibada za dhabihu hawakuangalia zaidi ya kivuli hadi kwenye uhalisi wenyewe. Hawakumtambua Kristo, sadaka ya kweli kwa ajili ya dhambi za wanadamu. Bwana alitenda kuwaleta watu utumwani, na kuisitisha huduma hekaluni, ili sherehe za nje zisije zikawa jumla kamili ya dini yao. Kanuni zao na matendo yao yalipaswa kutakaswa na upagani. Huduma ya ibada ya mfano ilikoma ili huduma ya moyoni iweze kufufuliwa. Utukufu wa nje uliondolewa ili wa kiroho ufunuliwe.”

“Mu nsi yaabo eyo mu buwanjanguuse, abantu bwe baakyukira Mukama nga beenenya, ye yabeeraga gye bali. Baali tebalina kabonero ak’ebweru ak’olubeerera bwe; naye emisana egyakaayakana egy’Enjuba ey’Obutuukirivu gyayaka mu birowoozo byabwe ne mu mitima gyabwe. Bwe baakoowoola eri Katonda mu kweetoowaza kwabwe ne mu nnaku yaabwe, okwolesebwa kwaweebwa bannabbi be ne kubikkula ebyali byolekedde okubaawo mu biseera eby’omu maaso — okugwa kw’abajoozi b’abantu ba Katonda, okujja kw’Omununuzi, n’okuteekebwawo kw’obwakabaka obutaggwawo.” Manuscript Releases, volume 16, 333–335.

مک تاکهد موهئ ی اواد، موارد ناژور ی ی اواد وب ی الوئ ی رابوور ی نین ی ب هک ی «هی ی تسار» وهئ ی نین ی ب شئ پ ی چ موهن اکموادوور ی رابهل ی موهل ن تش ی هگئ ت وب تادب لوه ی نین ی ب شئ پ ی راکدن ئوخ ی نین ی ب هب تس موهئ پ ی نوارکین ی ب شئ پ «هت هباب» وهئ. نوارد ناشین ادمن ی نین ی ب وهل مک موودرک وهل مه و، ادمکه ی نین ی ب شئ پ ی ناد هل مه» «نواردهوئش» موه «زور ی ی حور» نه ی ال هل، ی الوئ ی رابوور، تئ رگهدر مو کئ نین ی ب کئ تاک تاددهوور کئ رهمبم غئ پ ل هگهل ی موهئ. «ادنوارکهن ئو ی نواروور و موهن ئردن ئوخ ب تئ بده، ی نوودن اسان رهمبم غئ پ مک ی نوارکین ی ب شئ پ موادوور وهئ اهوره ی که ی ی ته ی ارهن ئون نای کوودره مک ی هی ی رای ناز وهب، تئ رکب ئل نای موهن ی لئو کئ ل موهئ رهسل تخه ج ووش ئ پ ی هچ راپ. تئ بده واوت ادن ژور ی ی اواد هل ی موهئ وب نوارکین ی ب شئ پ ووب اد «راج توهح» ی ته ی ی لئ ل لای ناد هک نین ی ب تئ بده هک موهت اکهد.

Daniele keu mundu ushaata ukwa wa andu ake pakukila maitu matatatu na nusu ma Uvuano ikumi na imwe, no nimwo manyuka kwa Mwene akĩ na kwi yuthia, mathiithya maombelo ma Walawi ishirini na sita, makatanya kitu kya thamani na kitu kya uchafu, na niipo Mwene ethiithya mwago

Kusindika kwa ono la Mto Ulai, na jinsi kunavyochangia katika “muundo” wa ujumbe wa kinabii ambao “ulibuniwa” na Kristo, ndilo “jambo” la kwanza tulilolizingatia kwa ufupi; nayo sehemu iliyonukuliwa inaonyesha kwamba lengo letu kuu lapaswa kuwa ufunuo wa Mungu, kama “ulivyofunuliwa katika Kristo.” Katika Danieli sura ya nane, Kristo hawasilishwi kama alivyowasilishwa na Isaya, wakati Isaya alipotaja kwamba “jina lake ataitwa Ajaabu, Mshauri, Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, Mfalme wa Amani.” Katika Danieli sura ya nane, Mungu anafunuliwa katika Kristo kama Palmoni, lenye maana ya Mhesabu wa Ajabu, au Mhesabu wa Siri.

“အချက်အလက်” ဟူသောအရာသည် “Palmoni” ဟူသောအမည်၏ “သက်ရောက်မှု” ကို ရှာဖွေသောဘေဓါဝါဒီ၏ရမည်ဖြစ်ကြောင်းကို တောင်းဆိုသကဲ့သို့၊ ထိုအမည်သည် ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ “ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ” နှင့် “အစီအစဉ်” အပေါ် မည်သို့ အထောက်အကူပြုသည်ကိုလည်း လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။ ဒန်နီယလေ အခန်းကြီး ၈ ၌ အသိအမှတ်ပြုသင့်သော တတိယ “အချက်အလက်” တစ်ခုမှာ Millerite လှုပ်ရှားမှု၏ ဗဟို အယူဝါဒဆိုင်ရာ မဏ္ဍိုင်ကို ထိုအခန်း၌ပင် တင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ Miller ၏ အတောက်ပဆုံး ရတနာကို အပိုဒ် ၁၄ ၌ တွေ့ရှိရပြီး ယခု ပြည့်စုံလျက်ရှိသော Ulai မြေ၏ ရှုပုံအပေါ် ထို “အချက်အလက်” သည် မည်သို့သော “သက်ရောက်မှု” ရှိသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ နားလည်ရန် ကြိုးပမ်းသင့်သည်။

Mu kipupo kya Miller, ndepo kasha kikatwe pa tebulu mu pakati ka cibambwa candi, kyakabangilila ne busalelale bwa lyuba; lelo mu nshiku sha kulekelesha, kikatwe kyo kikulu ukucila, kabili kibangilila inshita ikumi ukucila fintu kyakabangilile pa kutendeka pa tebulu ya kwa Miller. Ni cinshi mu cimonwa ca Mukola wa Ulai, ico cilembamo insansa ya pakati iya kusalapuka kwa ba Millerite, ico cikonkesha ulubuto lwa iyo nsambililo inshita ikumi mu nshiku sha kulekelesha? Ni cinshi icisokololwa mu nshiku sha kulekelesha icashitile ukusokololwa pa nshita ya mpela mu 1798? “Ifyakucitika” ifya cimonwa ca Mukola wa Ulai ni fya shani, ifyo Sister White atila “nomba fili mu kubombekwa kwa kufikilila?”

Eğer bu ilk üç olguyu açık yüreklilikle bir araya getirirsek (Ulai görüşü, Mesih'in Palmoni olarak açıklanması ve merkezî doktrinsel sütun), Ulai Irmağı görüşüne ilişkin incelememizi etkileyecek basit bir öncülü kabul etmeye istekli olmalıyız. Birleştirilmiş olan bu olgular, görmek isteyenlere, 1798'de mührü açılmış olan mesajın “zamana asılmış” bir mesaj olduğunu göstermektedir. Öngörüşel zaman peygamberliği unsuru olmaksızın Miller'in mesajı var olmazdı.

ناي کئيم اي مپ ناکه ي یر مل یم مک هی موه ئی هی هه مو مش مپ مه ئی مپ یدن هو ی مپ مک که ی «یتسار» ن یم هراو چ مه ئی رس مل مون درکت خه ج و ب .ووب وارز مه اد یت هی یر ه ب مه غ ئ پ یتاک یام نه ب رس مل مک درک ش مک ش ئ پ (Palmoni) رهن ئ مروس رس یرای ر ئ مژ کهو ادمدراو چ و مدزئ س یت هی ائ هل ادح س هم مل ادوخ ،هی یتسار کهو ووب 1844 یر بؤت کئو ئی 22 ین درک هس ان ئ پ امنه ت مکهن ین یب مک ی هی مگؤریب وه ئ .ارک ارکشائ مت ئ ر کب دراس ی کئو ئای هی موه ئی انام مپ ،هدراو چ یت هی ائ یناکه ژؤر دمس ئس و رازه وود ین تاه ی یتاؤک موارک ارکشائ Palmoni کهو موه ح س هم ی مگئیر مل مک ادوخ ی من درک ارکشائ وه ئ رس

Bateolokiani ba Uadiventi bamefanya kazi kwa bidii kuzika umuhimu wa swali la aya ya kumi na tatu ya Danieli sura ya nane ili kutoa ladha katika chakula chao cha hadithi za kubuni, ambayo

wameazimia itawazuia wasio na elimu, wenye masikio ya utafutaji wa mambo mapya, wasijishughulisha na kweli zinazohusiana na nguzo kuu ya Uadiventi.

“Uandiko rwari, zaidi ya yote mengine, msingi pamoja na nguzo kuu ya imani ya Ujio, ulikuwa tamko hili, ‘Hata siku elfu mbili na mia tatu; ndipo patakatifu patakapotakaswa.’ [Danieli 8:14.] Haya yalikuwa maneno yaliyozoeleka kwa waamini wote katika kuja kwa Bwana kulikokuwa karibu. Kwa midomo ya maelfu unabii huu ulirudiwa kama kaulimbiu ya imani yao. Wote walihisi kwamba juu ya matukio yaliyotabiriwa humo ndipo yalitegemea matarajio yao yenye kung’aa zaidi na matumaini yao waliyoyathamini sana. Ilikuwa imeonyeshwa kwamba siku hizi za kinabii zingefikia mwisho katika majira ya vuli ya mwaka 1844. Sawa na ulimwengu wote mwingine wa Kikristo, Waadventista wakati huo walishikilia kwamba dunia, au sehemu fulani yake, ndiyo ilikuwa patakatifu. Walielewa kwamba kutakaswa kwa patakatifu ni utakaso wa dunia kwa moto ya ile siku kuu ya mwisho, na kwamba jambo hili lingetukia katika ujio wa pili. Hivyo basi wakafikia hitimisho kwamba Kristo angerudi duniani mwaka 1844.”

“Lakini wakati uliowekwa ulikuwa umepita, na Bwana hakuwa amekonekana. Waumini walijua kwamba Neno la Mungu haliwezi kushindwa; tafsiri yao ya unabii ilipaswa kuwa na kosa; lakini kosa lilikuwa wapi? Wengi kwa pupa walikata fundo la ugumu kwa kukana kwamba zile siku 2300 ziliishia mwaka 1844. Hakuna sababu ambayo ingeweza kutolewa kwa jambo hili, isipokuwa kwamba Kristo hakuwa amekuja wakati waliomtarajia. Walibisha kwamba ikiwa zile siku za kinabii zilikuwa zimekwisha mwaka 1844, basi Kristo angerudi ili patakatifu pasafishwe kwa utakaso wa dunia kwa moto; na kwa kuwa hakuwa amekuja, zile siku zisingeweza kuwa zimekwisha.”

“Ebiina kunsimama omumalirizo guno kyali kitegeeza okwegaana okubala okw’emabega okw’ebiseera eby’obunnabbi. Ennaku 2300 zaali zizuuliddwa okutandika ekiragiro kya Alitakerugizi eky’okuzzaawo n’okuzimba Yerusalemi bwe kyatandika okukola, mu ddumbi ery’omwaka 457 B. C. Bwe kyatwalibwa ng’ekifo eky’okutandikirako, waaliwo okukwatagana okujjuvu mu nkola y’ebintu byonna ebyalagulwa mu kunnyonnyola kw’ekiseera ekyo mu Danyeri 9:25–27. Wiiki nkaaga mu mwenda, ze myaka 483 ez’olubereberye ku myaka 2300, zaali za kutuuka eri Masiya, Oyo Afukiddwako Amafuta; era okubatizibwa kwa Kristo n’okufukibwako amafuta Omwoyo Omutukuvu mu A. D. 27, byatuukiriza ddala ebyali byogereddwako. Mu makkati ga wiiki ey’ensanvu, Masiya yali wa kuggyibwawo. Emyaka esatu n’ekitundu oluvannyuma lw’okubatizibwa kwe, Kristo yakomererwa, mu ttoggo ly’omwaka A. D. 31. Wiiki ensanvu, oba emyaka 490, zaali za kweyongera mu ngeri ey’enjawulo ku Bayudaaya. Mu kuggwaako kw’ekiseera kino, eggwanga lyateeka akabonero ku kugaana kwaalyo Kristo olw’okuyigganya abayigirizwa be, era abatume ne badda eri Abamawanga, mu A. D. 34. Emyaka 490 egy’olubereberye ku myaka 2300 bwe gyalu nga giwedde, waali wasigadde emyaka 1810. Okuva mu A. D. 34, emyaka 1810 gituuka ku 1844. Malayika n’agamba nti, ‘Awo awo ekifo ekitukuvu kirirongoosebwa.’ Ebigambo byonna ebyali byasooka okulagibwa mu bunnabbi byali bituukiriziddwa awatali kubuusabuusa mu kiseera ekyateekebawo. N’okubala kuno, buli kimu kyali kitegeerekeka bulungi era nga kikwatagana, okuggyako nti tekwalabika nti waliwo ekintu kyonna ekytuukawo mu 1844 ekyaddamu okutuukana n’okulongoosebwa kw’ekifo ekitukuvu.

Okwegaana nti ennaku zaaggwa mu kiseera ekya kwali kuleeta ekibuuzo kyonna mu kutabulwatabulwa, era nga kwegaana emy positions egyali giteekeddawo olw'okutuukirira kw'obunnabbi okutali kwa kwawula.”

“Lakini Mungu alikuwa amewaongoza watu wake katika vuguvugu kuu la Majilio; uweza na utukufu wake vilikuwa vimeandamana na kazi hiyo, naye hangeiruhusu ifikie mwisho katika giza na masikitiko, ikalaumiwa kana kwamba ilikuwa msisimko wa uongo na wa kishupavu. Hangeiacha neno lake liwe limezingirwa na shaka na kutokuwa na hakika. Ingawa wengi waliacha mahesabu yao ya awali ya vipindi vya kinabii, na kukana usahihi wa vuguvugu lililojengwa juu yake, wengine hawakuwa tayari kuziacha kanuni za imani na uzoefu zilizothibitishwa na Maandiko na kwa ushuhuda wa Roho wa Mungu. Waliamini kwamba katika kujifunza kwao unabii walikuwa wamekubali kanuni sahihi za ufasiri, na kwamba ilikuwa wajibu wao kushikilia kwa uthabiti kweli walizokwisha kuzipata, na kuendelea katika mkondo uo huo wa uchunguzi wa Biblia. Kwa maombi ya bidii walipitia upya msimamo wao, na kuyachunguza Maandiko ili kugundua kosa lao. Kwa kuwa hawakuweza kuona kosa lolote katika mahesabu yao ya vipindi vya kinabii, waliongozwa kuchunguza kwa ukaribu zaidi fundisho la patakatifu.” Pambano Kuu, 409, 410.

Twatelamikye na Sister White, mu kipande kilekile ambamo ono la Mto Ulai latambulishwa, kwamba “kunahitajika uchunguzi wa karibu zaidi sana wa Neno la Mungu.” Wanatheolojia watawasilisha somo la “vipindi vya kiunabii” katika kipande kilichotangulia kutoka katika The Great Controversy, kana kwamba “vipindi vya kiunabii” ambavyo Sister White anavizua maelezo yake navyo, ni unabii ule mitano unaowakilishwa ndani ya unabii wa miaka elfu mbili na mia tatu. Hata hivyo, wadai wao, unabii nne wa hizo zinatajwa mahususi katika kipande hicho. Lakini “uchunguzi wa karibu zaidi sana” wa somo hilo unaonyesha kwamba usemi “vipindi vya kiunabii” katika wingi, katika maandishi ya Sister White, unarejelea kwa usahihi zaidi unabii ule mbili ambazo zilipaswa kutimizwa tarehe 22 Oktoba, 1844.

ଜେବ୍ରିଏଲ୍ ଦାନିଏଲ୍‌ଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିବା, ଦୁଇହଜାର ତିନିଶ ଅବଧିର ଅଂଶ ଥିବା, ପାଞ୍ଚଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ-ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବାଣୀ ଅଛି। ପ୍ରଥମଟି ଭଣିକା ବର୍ଷକୁ ଚିହ୍ନଟ କରେ, ଯେତେବେଳେ “ରାସ୍ତା ଓ ପ୍ରାଚୀନଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷତକର ସମୟରେ ନିର୍ମିତ ହବେ।” ଦ୍ୱିତୀୟଟି ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ବସତିସ୍ଥା ଥିଲା, ଯାହା 457 BC ର ଆରମ୍ଭିକ ସମୟବିନ୍ଦୁଠାରୁ ଚାରିଶେ ଡିକାଶି ବର୍ଷ ପରେ ଘଟିଲା। ତୃତୀୟଟି ଥିଲା ତାଙ୍କର କୃଷିଧା, ଚତୁର୍ଥଟି ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲା ସେହି ସମୟକୁ ଯେତେବେଳେ ସୁସମାଚାର ଅନ୍ୟଜାତିମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବ, ସେହି ଚାରିଶେ ନବେ ବର୍ଷର ଶେଷରେ, ଯାହା ବିଶେଷକରି ଯିହୁଦୀ ଜାତି ପାଇଁ ପୃଥକ କରାଯାଇଥିଲା; ଏବଂ ପଞ୍ଚମ, ଏବଂ କେବଳ ପଞ୍ଚମ, ସମୟ-ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବାଣୀ, 1844 ମସିହାର ଅକ୍ଟୋବର 22 ତାରିଖରେ ଶେଷ ହେଲା। ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଚାରିଟି ସମୟ-ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବାଣୀ 1844 ପୂର୍ବରୁ ବହୁ ଆଗରୁ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା। ତେଣୁ, ସିଷ୍ଟର ହିଆଇର୍ ଯେତେବେଳେ ବହୁବଚନରେ “ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବାଣୀମୂଳକ ଅବଧିଗୁଡ଼ିକ” ବୋଲି ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ 1844 ରେ ଶେଷ ହେବାକୁ ଥିଲା, ସେ ବାସ୍ତବରେ ତାହାର ଅର୍ଥ କ’ଣ କରନ୍ତି?

Ngukusungula ukudumala kokuqala kwabaMillerite, uveza impendulo yalowo mbuzo:

“Ndzi vone vanhu va Xikwembu va tsakile hi ku rindzela, va langutele Hosi ya vona. Kambe Xikwembu xi kunguhatile ku va ringa. Voko ra xona ri funengete xihoxo eku hlayeni ka minkarhi ya vuprofeta. Lava a va langutele Hosi ya vona a va xi kumanga xihoxo lexi, naswona ni vavanuna lava dyondzeke swinene lava a va kaneta nkarhi na vona va tsandzekile

ku xi vona. Xikwembu xi kunguhatile leswaku vanhu va xona va hlangana ni ku hela matimba. Nkarhi wu hundzile, kutani lava a va langutele Muponisi wa vona hi ku tsaka ka ku rindzela va va ni gome naswona va hele matimba, kasi lava a va nga rhandzi ku vonakala ka Yesu, kambe va amukele rungula hi ku chava, va tsakile leswaku a nga ta hi nkarhi lowu a wu languteriwile. Ku tivula ka vona a ku si khumba mbilu ni ku basisa vutomi. Ku hundza ka nkarhi a ku vekiwe kahle leswaku ku paluxa timbilu to tano. Hi vona vo sungula ku hundzuka va hlekula lava a va ri ni gome, va hele matimba, lava a va rhandza hakunene ku vonakala ka Muponisi wa vona. Ndzi vone vutlhari bya Xikwembu eku ringeni vanhu va xona ni eku va nyikeni ndzingo lowu lavisisaka swinene leswaku ku kumiwa lava a va ta chava va tlhelela endzhaku hi nkarhi wa ku ringiwa.”

“Yesu hamwe n’ingabo zose zo mw’ijuru barabahanze amaso n’impuhwe n’urukundo abo bari bamaze igihe kirekire bategerezanyije amatsiko alyoshe kubona uwo ubugingo bwabo bwakundaga. Abamarayika bari babagurukirako impande zose, kugira ngo babakomeze mu gihe c’ikigeragezo cabo. Abo birengagije kwakira ubutumwa bwo mw’ijuru basigaye mu mwiza, kandi ishavu ry’Imana rirabarurumbira, kuko batemeye kwakira umuco yari yarabarungikiye uvuye mw’ijuru. Abo bizerwa, n’aho bari bacitse intege kubera ugutenguha, batashobora gutahura igituma Umwami wabo ataje, ntibasizwe mu mwiza. Basubiye kandi kuyoborwa kuri Bibliya zabo kugira ngo basuzume ibihe vya kinyakuvugishwa. Ukuboko kw’Umwami kwavanwe kuri iyo mibare, maze ikosa rirasigurwa. Babonye yuko ibihe vya kinyakuvugishwa vyashika ku wa 1844, kandi ko ca kimenyamenya nyene bari baratanze kugira ngo berekane yuko ibihe vya kinyakuvugishwa vyari birangiye mu wa 1843, cemeza ko vyorangirira mu wa 1844.” Early Writings, 235–237.

“ubuhanuzi bw’ibihe” ni bwo “buhanzu bw’ibihe” “bwageze ku 1844,” ibyo Abamillerite babanje kwizera ko byageze ku 1843. “Ubuhanuzi bw’ibihe” bwageze ku 1844 bwari ibihe bitatu by’ubuhanuzi,” kandi byose bigaragarizwa ku mbonerahamwe za Habakuki. Kimwe muri ibyo bihe bitatu cy’igihe “gikora ku” 1844 gusa, naho ibindi bibiri bigera ku wa 22 Ukwakira 1844. Iminsi igihumbi na magana atatu na mironko itatu n’itanu yageze ku muni wa mbere nyir’izina wa 1844, igihe ugucika intege kwa mbere kw’Abamillerite kwageraga, maze igihe cyo gutinda cyo muri Habakuki igice cya kabiri, no cyo mu mugani w’inkumi icumi wo muri Matayo makumyabiri na gatanu, gitangira.

Danieri kitabu kya munani, msitari wa ikumi na ne, mazuva magana mabiri na mazana matatu gaishire ku Itariki 22 ya Oktoba, 1844, kandi emyaka enkumi ibiri magana ataano na makumi abiri, eya “ebihe musanju” ebyarwaniire obukama obw’obukiizi obwa Yuda, nayo yaahera aho. Mu msitari wa ikumi na ishata ogwa Danieri munani, Palimoni yeyetongora nka Omutegeyeke w’Emibaro Ow’Okutangaaza, kandi “ensengeka” n’“omuhanda” eby’obunabbi ebyo yahereyeyo hanyuma byarimu byibura obunabbi bw’ebiro n’ebihe ikumi oburikumagana.

Katika makala inayofuata, tutaanza kuyachunguza zaidi kweli hizi.

Kristo apèse na mokili liteya oyo esengeli kokomama na makanisi mpe na molimo. “Oyo nde bomoi ya seko,” elobaki Ye, “ete báyebe Yo, Nzambe se moko ya solo, mpe Yesu Kristo, oyo otindaki.” Kasi Satana asalaka na makanisi ya bato, alobaka ete, Salá likambo oyo to wana,

mpe bokozala lokola banzambe. Na makanisi ya bokosi atindaki Adama mpe Eva bátiya ntembe na liloba ya Nzambe, mpe na esika na yango batia liteya moko oyo ememaki na kobuka mibeko mpe na kozanga botosi. Mpe mayele na ye ya lokuta ezali kosala lelo oyo kaka ndenge esalaki na Edene. Tango Kristo ayaki na mokili na biso, aponaki babomi mbisi ya komikitisa lokola moboko ya lingomba na Ye. Na bayekoli oyo amekaki kolimbola ezaleli ya bokonzi na Ye mpe ya mosala na Ye. Kasi bososoli na bango ya moke ezalaki kotia Ye epekiseli. Bazalaki kozwa mateya ya bakomeli mpe ya Bafariseo, mpe yango wana mingi ya oyo bandimaki ezalaki ya solo te. Mpe atako Kristo azalaki na makambo mingi ya koloba na bango, bakokaki koyoka mingi te na oyo azalaki na mposa makasi ya koyebisa bango.

“Kristo anaona watu wa dini wa wakati huu wamejaa sana mawazo potovu hata hakuna nafasi katika nia zao kwa ajili ya kweli. Kwa elimu inayotolewa, walimu huchanganya mawazo ya waandishi wasioamini. Hivyo wamepanda magugu katika nia za vijana. Wanatoa matamshi ya mawazo ambayo hayapaswi kuwasilishwa kwa vijana wala wazee, bila kamwe kufikiri ni mbegu ya namna gani wanayopanda, wala mavuno watakayolazimika kuvuna kama matokeo yake.” Review and Herald, Julai 3, 1900.